

Nr 159.

Av fröken **Vinge**, *angående viss ändring av bestämmelserna om utfärdande av röstlängdsutdrag.*

I 71 § 2 mom. i lag om val till riksdagen och 36 § 2 mom. kommunala val-lagen stadgas enligt nu gällande lydelse, att sådant röstlängdsutdrag, som erfordras vid röstning på postanstalt, beskickning eller konsulat, på landet skall utfärdas av valnämndens ordförande och i stad av den magistraten därtill förordnar. Framställning om erhållande av sådant utdrag kan göras antingen personligen hos den som äger att utfärda utdraget eller genom skriftlig ansökan, vilken kan insändas antingen till utdragsutfärdaren eller till kommunalnämndens ordförande, resp. magistraten i den ort, där sökanden är uppförd i röstlängd. Vad som i detta sammanhang sägs om magistrat, gäller i stad utan magistrat om den valnämnd, som skall finnas i sådan stad.

I landskommun finns sålunda icke någon möjlighet att på annan person överflytta den skyldighet att utfärda röstlängdsutdrag, som i sådan kommun åvilar valnämndens ordförande. Även om det nuvarande systemet i de flesta valdistrikt hittills tett sig som det mest naturliga och lämpliga, tala dock vissa praktiska hänsyn för en uppmjukning av dessa paragrafer.

I kommuner som omfatta flera valdistrikt ha de olika valnämnsordförandena ofta olika postadress. Postgången mellan två postorter inom samma kommun kan ibland vara långsammare än mellan endera av dessa orter och närmaste stad. Väljaren har långt ifrån alltid reda på i vilket valdistrikt han har rösträtt, och om han sänder sin ansökan om röstlängdsutdrag till ordföranden i ett valdistrikt, där han icke finns upptagen i röstlängden, eller till kommunalnämndsordföranden, föreligger risk för att utdraget inte hinner komma honom tillhanda i tid.

Vid en genomgång av ett antal förteckningar över ansökningar om röstlängdsutdrag kan man konstatera, att en stor del av dessa inkommit till utfärdaren endast några få dagar före valdagen. Man måste givetvis räkna med att valnämndsordföranden i regel är upptagen av förvärvsarbete på dagarna och inte hinner ta befattning med valnämndsärendena förrän efter ordinarie arbetstidens slut och vid en tid på dagen, då i flertalet landskommuner någon postlägenhet inte finns.

Skäl sådana som dessa tala för att möjligheter borde införas att överflytta skyldigheten att utfärda röstlängdsutdrag i landskommun på annan person än valnämndens ordförande, i varje fall i kommun, som omfattar mer än ett valdistrikt. Dessa kommuner kunna antagas väsentligt stiga i antal

efter kommunindelningsreformens genomförande. I den mån man inom större kommuner inrättar särskilt kommunalkontor, torde någon till detta kontor knuten kommunal förtroendeman eller befattningshavare i åtskilliga fall ha större möjligheter än valnämndens ordförande att snabbt expediera begärda utdrag.

Givetvis bör den hittillsvarande ordningen alltjämt tillämpas i alla de kommuner, där så kan vara lämpligt, men en möjlighet bör öppnas för de kommuner som så önska att övergå till annan ordning. Inom en och samma kommun böra dock enhetliga bestämmelser gälla. Det lämpligaste tillvägagångssättet förefaller vara, att vederbörande länsstyrelse på framställning av det organ, som utövar kommunens beslutanderätt, förordnar viss person att i stället för resp. valnämndsordförande utfärda röstlängdsutdrag.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs,

dels att riksdagen måtte för sin del besluta om en sådan ändring av 71 § i lag om val till riksdagen samt 36 § i kommunala vallagen, varigenom i landskommun utfärdande av röstlängdsutdrag må kunna uppdragas åt annan person än valnämndens ordförande,

dels att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderlig lagtext.

Stockholm i januari 1949.

Margit Vinge.
